HAALBAARHEIDSADVIES

Verzelfstandiging kinderboerderij De Heuvel

HAALBAARHEIDSADVIES

Verzelfstandiging kinderboerderij De Heuvel

René Munsters
meedenker van nature

Colofon

Opgesteld door René Munsters (ReneMunsters.nl) in opdracht van de gemeente Culemborg, in de periode juni - augustus 2025.

17 augustus 2025

Inhoudsopgave

Inleiding 4
- Doel 4
- Aanpak 4
- Uitgangspunten bij het advies 4

Locaties 5
- Kinderboerderij De Heuvel 5
- Begrazingsterreinen 5
- Speeltuin en natuurtuin 6

Partners 7
- BSO de Beestenbende 7
- MBO-opleiding Yuverta 8
- Zorgboerderij De Witte Schuur 9
- Prezzent 10
- Gemeente 11
- Inwoners 11

Verdienmodellen 12
- Verhuur 12
- Begrazing en speeltuin onderhoud 12
- (Volwassenen)educatie 12
- Duurzaamheidscentrum 13
- Publieksactiviteiten en Arrangementen 13
- Horeca en Winkeltje 13
- Donateurs en Bedrijfsvrienden 14

Financiën 15
- Bemensing 15
- Gemeente Culemborg 16
- Begroting 17
- Toelichting op de begroting 18

Conclusie 19

Inleiding

Doel

De gemeente Culemborg dient vanwege lagere uitkering uit het gemeentefonds de komende jaren structureel te bezuinigen. Een van de voorstellen in de 'ombuigingsgids 2025-2028' is het verlagen van de kosten op de kinderboerderij met € 110.000. Onrust in de samenleving is reden geweest voor de gemeenteraad om een motie aan te nemen waarin het college gevraagd wordt: *"Te starten met het zo snel mogelijk samenstellen van een denktank van betrokken en meedenkende inwoners en ondernemers (plus ambtenaren) om te kijken wat dat oplevert aan verdienmogelijkheden van de huidige kinderboerderij".* De Denktank heeft in maart 2025 geadviseerd om tot verzelfstandiging van de kinderboerderij over te gaan. Dit advies onderzoekt de haalbaarheid van verzelfstandiging.

Aanpak

Met de Denktank is globaal gekeken of verzelfstandiging financieel kansrijk is. In dit haalbaarheidsonderzoek kijken we scherper naar partners, activiteiten en verdienmodellen. Het betreft een beperkte verkenning van de exploitatiemogelijkheden van kinderboerderij De Heuvel door:

- Overleg met vier externe partners die interesse en een vorm van eigenbelang hebben bij De Heuvel, zijnde Prezzent, Witte Schuur, Yuverta en BSO Beestenbende. Welke rol willen en kunnen zij spelen bij en welke (financiële) bijdrage kunnen zij leveren aan het beheer van De Heuvel. Inventariseren wat hun wensen, belangen en randvoorwaarden zijn om mee te doen. Met welke partners kan een samenwerking opgezet worden (of worden gecontinueerd).
- Beschrijven welke aanvullende vormen van activiteiten en verdienmodellen op de locatie uitgevoerd kunnen worden.
- Opstellen van een realistische begroting op basis van huidige informatie.

Het haalbaarheidsonderzoek wordt afgesloten met conclusies over het realiseren van financiële zekerheid en randvoorwaarden waaronder verzelfstandiging succesvol kan zijn. Alle partijen zijn erbij gebaat dat vooraf duidelijkheid bestaat of verzelfstandiging financieel een levensvatbare onderneming is.

Dit onderzoek is begeleid door Ingrid Veltkamp, projectleider bij de gemeente Culemborg. Tevens hebben Ada Wille en Wim Kappers van de Denktank meegedacht.

Uitgangspunten bij het advies

De Plantage, volière en de dienstwoning zijn buiten de scope van dit onderzoek gehouden. Het beheer van de kinderboerderij, speeltoestellen, natuurtuin en de begrazingsobjecten worden overgedragen aan een op te richten stichting.

Het advies is geschreven vanuit de gedachte dat de grond en gebouwen in eigendom van de gemeente blijven. Deze worden tegen een symbolisch bedrag ter beschikking gesteld of er wordt een maatschappelijke huur geheven die gecompenseerd wordt in de te verstrekken subsidie.

Het personeel blijft in dienst van de gemeente. Een van de beheerders woont in de dienstwoning, die is gekoppeld aan de arbeidsovereenkomst.

Locaties

De over te dragen locaties hebben de volgende karakteristieken.

Kinderboerderij De Heuvel

De kinderboerderij De Heuvel is onderdeel van de gemeente en opgericht in 1983. Jaarlijks komen er tussen de 80.000 en 100.000 bezoekers naar deze leerzame en speelse plek. De Heuvel is dagelijks te bezoeken tussen 10.00 en 17.00 uur, behalve op maandag. De boerderij is populair onder de bevolking en zorgt voor sociale ontmoetingen. Mensen zijn betrokken bij wat er op de kinderboerderij gebeurt, wat ook te zien was aan de grote hoeveelheid reacties op de uitvraag van de Denktank.

Het bijzondere aan kinderboerderij De Heuvel is de aanwezigheid van een grote collectie aan zeldzame landbouwhuisdierenrassen. Bijna alle zeldzame rassen zijn vertegenwoordigd (inclusief oudhollandse kippenrassen op de Plantage). Daarmee draagt de kinderboerderij actief bij aan de instandhouding van deze rassen, belangrijk omdat een deel onder druk staat om uit te sterven.

In 2025 heeft de kinderboerderij het Kwaliteitsbewijs van vSKBN (Vereniging van Stads- en Kinderboerderijen Nederland) behaald. Dit betekent dat de kinderboerderij aan alle wet- en regelgeving voldoet en daarmee een veilige plek is voor dieren en kinderen. Verder is zij in het bezit van certificaat Zoönosen Verantwoord Bedrijf (Gezondheidsdienst voor Dieren) en Erkend leerbedrijf (Aequor).

Begrazingsterreinen

De dieren (voornamelijk de schapen) van de kinderboerderij grazen ook op 11 locaties die verspreid zijn gelegen in Culemborg (zie afbeelding). Ze zorgen daarmee voor levendigheid in de wijken en voor ontmoetingen tussen mensen onderling en met landbouwdieren. In stedelijke omgevingen is dit geen vanzelfsprekendheid meer. Daarnaast draagt de begrazing bij aan de biodiversiteit van deze terreinen.

Door deze begrazingslocaties kan de kinderboerderij door het jaar heen voldoende dieren herbergen om aantrekkelijk te zijn. Er is namelijk geen plek op de kinderboerderij voor jaarrond begrazing voor de schapen en koeien.

Zo'n 50 vrijwilligers zijn actief op deze locaties, om de dieren te verzorgen en hun gezondheid in de gaten te houden. Daarbij krijgen ze, indien nodig, hulp van de beheerders kinderboerderij.

Speeltuin en natuurtuin

De kinderboerderij herbergt naast speeltoestellen binnen de eigen hekken ook een grote en unieke speeltuin. Er zijn veel verschillende speelobjecten, van een tractor, waterpomp tot houten klimtoestellen. De schapen lopen tussen deze speelobjecten door. Kinderen kunnen hier naar hartenlust spelen en contact leggen met de dieren. Even helpen met voeren, water of een knuffel geven aan de dieren, is een mooie en leerzame onderbreking van het spel. (Groot)ouders hebben voldoende plekken om te zitten en te genieten hoe hun (klein)kinderen aan het spelen zijn. Wat nog mist is een kleine versnapering, als koffie, thee of een ijsje, om het verblijf nog wat langer en aangenamer te maken.

Achterin het terrein is een kleine natuurtuin aangelegd, waar kinderen ook in mogen struinen.

Partners

Voor het welslagen van de verzelfstandiging is samenwerking met een groot aantal partijen noodzakelijk. Voor dit advies is tot nu toe met de eerste vier beschreven partners gesproken. Er is eventueel nog een aantal andere potentiële partners waarmee gesproken kan worden.

BSO de Beestenbende

Wie zijn ze:

BSO de Beestenbende, sinds 2012 op de kinderboerderij aanwezig, is een van de 65 locaties van Stichting Dichtbij Kinderopvang. Op de Heuvel komen ongeveer 20 kinderen vanaf 14.30 uur met hun twee begeleiders. Ze hebben ook kinderen van het speciaal onderwijs. Ze zijn er op de maandag, dinsdag en donderdag tijdens schoolweken en tijdens de 12 vakantieweken alle dagen. Op de woensdag en vrijdag worden de kinderen op andere locaties opgevangen.

Hoewel in de kinderopvang ook commerciële partijen werken is Dichtbij Kinderopvang ondergebracht in een stichting zonder winstoogmerk. De kosten voor ouders willen ze zo laag mogelijk houden, zodat die dicht bij de kinderopvangtoeslag ligt. Voor de BSO hoeven ouders niet zelf financieel bij te dragen.

Wat doen ze op de kinderboerderij:

De BSO heeft op de deel in de boerderij een eigen groepsruimte, maar de kinderen zijn zoveel mogelijk buiten op het terrein. Waar ze kunnen spelen, helpen met voeren of plantjes kweken in het moestuintje.

Deze locatie is een succes, vanwege de extra's die ze kunnen bieden, waaronder dieren, natuur en duurzaamheid. De kinderen hebben veel vrijheid t.o.v. een BSO in een lokaal. De kinderen dragen herkenbare hesjes.

Behoefte m.b.t. de verblijfsruimte

De opvangruimte op de deel in de boerderij wordt ook gebruikt voor andere activiteiten. Het is een openbare ruimte. BSO de Beestenbende wil wel dat bij verhuur voor kinderfeestjes goede afspraken gemaakt worden i.v.m. opruimen en gebruik van materialen.

In de zomer na het schaapscheerdersfeest, als de schapen buiten staan, is de opvangruimte ondergebracht in de kapschuur.

Verhuizen naar het NME-kantoor is onder condities bespreekbaar. Maar ze vinden het geen briljante gedachte. Er is minder vrijheid en toezicht, want de kinderen kunnen niet zo in- en uitlopen. Er zal dan veel geregeld dienen te worden, o.a. qua veiligheid. Gebruik deze ruimte liever voor schoolklassen en educatie.

(Financiële) bijdrage:

De BSO huurt de locatie en betalen daarvoor in 2025 €8256,80. Hoewel de financiële afspraken in het contract niet erg scherp zijn geformuleerd is het voor de BSO helder. Ze verwijzen daarbij ook naar de mail van mevr. Bonnier, waarin staat dat vakantiedagen ook in het tarief zitten. De extra opvangdagen, zoals bij studiedagen in het onderwijs, dienen wel afgerekend te worden.

Met drie dagdelen is de bezettingsgraad wel laag. Advies is te onderzoeken of dit beter kan door meer dagdelen te verhuren aan Dichtbij Kinderopvang of door afspraken te maken met andere opvangorganisaties.

MBO-opleiding Yuverta

Wie zijn ze:

Yuverta mbo Geldermalsen is een kleinschalige school met 400 studenten waar werken en leren samenkomen. Ze bieden praktijkgerichte opleidingen in Outdoor & Nature, Eco en wildlife, Dier, Maatschappelijke zorg en groen (zorgboerderijen) en Teelt en techniek. Er wordt nauw samen gewerkt met bedrijven, gemeenten en instellingen uit de regio.

Wat doen ze of kunnen ze doen op de kinderboerderij:

Yuverta komt graag met de studenten naar kinderboerderij de Heuvel omdat ze daar betekenisvol onderwijs kunnen geven. Want ze hebben geen landbouwhuisdieren op school. De zeldzame landbouwhuisdieren op De Heuvel zijn extra waardevol. Er komen stagiaires, er is praktijkonderwijs en mogelijk in de toekomst projectonderwijs.

Stagiaires werken al 40 jaar mee op de kinderboerderij. Per periode van 10 weken werken er maximaal 2 stagiaires. Per schooljaar dus maximaal 8 personen. Stages zijn op niveau 3 en 4. Vanuit de opleidingen in Geldermalsen en Houten. De beheerders kunnen ook examineren, zodat zij de stagiaires daarop goed kunnen voorbereiden.

Daarnaast komen er twee periodes studenten dierverzorging niveau 2, 3 en 4 (10 tot 15 studenten) 10 dagen meelopen in de praktijk. Tijdens de praktijkdag is in de ochtend dierverzorging (waaronder voeren en uitmesten stallen) en in de middag praktijkopdrachten: gezondheidscontrole, bekappen hoeven of bijvoorbeeld vachtverzorging. Bij deze praktijkdagen is een leerkracht aanwezig.

Mogelijk dat er in de toekomst ook nog projectonderwijs kan plaatsvinden voor niveau 2 en 3. In groepjes van 3 tot 4 personen dienen studenten gedurende 10 weken, à 3 tot 4 uur per week, een opdracht uit te voeren. Dit kan bijvoorbeeld het organiseren van een publieksactiviteit of evenement zijn. Denk aan lopen met ezels en daarover iets vertellen, organiseren sponsorloop of een publieksactiviteit maken van het bekappen van geiten. Studenten niveau 4 dienen een optimalisatieplan van het bedrijf of een dier gerelateerd uitvoeringsplan te schrijven.

Mocht op de kinderboerderij in te toekomst ook dagopvang plaatsvinden, dan zou dat goed samengaan met de opleiding Maatschappelijke zorg en groen. Verder zouden studenten opleiding Eco en wildlife praktijkdagen groenonderhoud kunnen doen en de opleiding Buitensport zou kunnen helpen bij het onderhoud van de speeltoestellen.

Behoefte m.b.t. de verblijfsruimte

Op dit moment is alles prima. Eventueel zou in de toekomst een urinoir voor de pubers uitkomst bieden. Bij grotere groepen is behoefte aan goed internet en aan meer gereedschap als vorken en kruiwagen. Om eventueel les te geven of te vergaderen in het NME-lokaal is de aanwezigheid van een beamer of digibord wenselijk.

(Financiële) bijdrage:

Als kleine opleiding kunnen ze, naar eigen zeggen, niet betalen voor hun aanwezigheid.

Er wordt geen stagevergoeding gegeven door de kinderboerderij. Dit gebeurt nergens in de sector. De Heuvel wil alleen gemotiveerde studenten die het niet om het geld doen.

Zorgboerderij De Witte Schuur

Wie zijn ze:

De Witte Schuur is een agrarisch familiebedrijf waar sinds 2008 zo'n 70 (jong)volwassenen met een beperking een nuttige dagbesteding met zorg krijgen. De deelnemers werken mee op de boerderij, in de bakkerij en de boerderijwinkel en in het hoogseizoen in de Theetuin en IJssalon.

Wat kunnen ze doen op de kinderboerderij:

De Witte Schuur wil met dagbesteding mogelijk iets betekenen voor de kinderboerderij. Ze zien als start kansen voor een buitengroep. Ze hebben twee opties: meewerken met een verzelfstandigde organisatie of zelf de hele kinderboerderij runnen.

Om het werk goed te kunnen inschatten willen ze eerst langskomen. Daarbij tekenen ze aan dat pas in de loop van het eerste jaar het steeds duidelijker wordt hoe de werkzaamheden eruitzien.

Maar er zijn vele mogelijkheden, zoals dierenverzorging, mesten, straatwerk, groenonderhoud, verven, kleren wassen of gebouwen en toiletten schoonmaken. Uitdaging is voldoende passend werk te organiseren voor de deelnemers. Het opzetten van horeca is mogelijk iets voor een latere fase.

Deelnemers worden op niveau aangenomen en op basis van hun interesse. Daarbij wordt ook gekeken naar gedrag en rolstoelers in de buitengroep is bijvoorbeeld ingewikkeld. De kinderboerderij dient wel flexibel te zijn, want het risico dat bepaald werk af en toe niet op een bepaald moment uitgevoerd wordt is aanwezig. Dan wordt het een dagje later. Het draait om de zorg van de deelnemers bij Witte Schuur, uiteraard met goed oog voor dierenwelzijn.

Behoefte m.b.t. de verblijfsruimte

Ze willen niet in een en dezelfde ruimte met de BSO. Een aparte kantine is wenselijk, zodat bepaalde deelnemers tussendoor kunnen rusten. De NME-ruimte is eventueel te gebruiken. Daarnaast is er behoefte aan lokkers/afsluitbare kasten voor eigen spullen, omkleedruimte en wasmachine.

De (aangepaste) laarzen zijn van de deelnemers zelf, maar kleding is weer van de Witte Schuur i.v.m. herkenbaarheid.

(Financiële) bijdrage:

Ze sturen na een verkenning van de mogelijkheden, een berekening toe.

Prezzent

Wie zijn ze:

Prezzent is een regionale zorgorganisatie voor “talentvolle mensen met een beperking’. ‘De mensen van Prezzent wonen en werken met, voor of bij Prezzent’.

Wat kunnen ze doen op de kinderboerderij:

Tot voor een aantal jaren terug werkte Prezzent met een groep cliënten op de kinderboerderij. Omdat de financiering van de dagbesteding onder druk stond haakten ze af. De rijksbijdragen bleven gelijk, maar de (personeels-)kosten namen toe. Voor een nieuwe samenwerking willen ze twee sporen (gelijktijdig) bewandelen:

1. Samenwerking als nabije buur.

De bewoners op Schapebloem zouden zelfstandig naar de kinderboerderij willen gaan. En af en toe vanuit de dagbesteding om gezamenlijke activiteiten met bezoekers te ondernemen. Denk aan laagdrempelige spelletjes die cliënten voor bezoekers organiseren. Ze zoeken naar onderlinge verbinding en willen afspraken maken over hoe je als buren kunt samenwerken.

2. Dagbesteding op de kinderboerderij.

Momenteel hebben ze dagbesteding op landgoed Mariënwaerdt. Daar lopen de werkzaamheden echter terug, waardoor ze geen goede bezetting meer hebben. Ze zoeken naar alternatieve locaties, waaronder de kinderboerderij De Heuvel.

Vele werkzaamheden zijn mogelijk, als dieren voeren, uitmesten, gebouw/wc’s schoonmaken, horeca, onderhoud terrein en speeltoestellen, kleine klussen en verven gebouwen, beplanting snoeien, evenementen ondersteunen enz. Bij te weinig werk eventueel andere activiteiten oppakken als houtbewerking, insectenhotels of kaarsen maken. Maar ze kunnen ook markten organiseren met producten die gemaakt worden door cliënten op de kinderboerderij of elders binnen Prezzent, inclusief verkoop koffie, thee en zelfgemaakte gebakjes. Sowieso vinden ze het de moeite waard om te kijken naar horecamogelijkheden op de kinderboerderij, alle dagen van de week, ondersteunt door cliënten.

Een samenwerking met de Witte Schuur is het onderzoeken waard. Zij hebben veel ervaring en ze doen het goed. Daarbij hebben ze een horeca vergunningen.

Behoefte m.b.t. de verblijfsruimte:

Er is behoefte aan een kantine, omkleedruimte en om de handen te wassen. BSO en cliënten samen, dat brengt uitdagingen met zich mee. Vraag is om de ruimte waar nu de konijnen zitten om te bouwen tot kantine. En is daarmee ook mogelijk als winkeltje en/of horeca te gebruiken. Gebruik NME-lokaal is mogelijk lastig voor minder mobile doelgroep. Ze huren nu ruimte voor vergaderingen elders, maar dat zou ook in het NME-lokaal op de kinderboerderij kunnen.

(Financiële) bijdrage:

De dagbestedingsgelden zijn niet ruim. Je hebt een behoorlijke groep nodig om begeleiding te kunnen betalen. Vanuit betaalbaarheid gezien zou de beheerder tevens begeleider dienen te zijn. Zij willen een aantal scenario’s uitwerken en toesturen. Kan enkele weken duren.

- Dagbesteding met 5 à 6 cliënten, 5 dagen per week. Wel of niet met begeleiding. Met begeleiding is nu al duidelijk dat er dan geen geld is voor ondersteuning kinderboerderij.
- Bij een groep van 10 cliënten zou er wel een begeleider en financiën mee kunnen komen.

Gemeente

De gemeente Culemborg is nu eigenaar van de kinderboerderij met gebouwen en opstallen. Ze wil de exploitatie van de kinderboerderij afstoten en daarmee ook het dagelijks beheer van het terrein en gebouwen. Het groot onderhoud blijft bij de gemeente en zal via een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) inzichtelijk gemaakt worden.

De gemeente heeft aangegeven dat het personeel van de kinderboerderij op haar kosten bij haar in dienst blijft na verzelfstandiging. Dit is verstandig, omdat daarmee ook binding blijft met het beleid van de gemeente.

Het lijkt er overigens nu op dat de gemeente de kinderboerderij niet inzet voor het realiseren van beleidsdoelstellingen op het vlak van duurzaamheid en sociale zaken. Terwijl er landelijk mooie voorbeelden zijn hoe kinderboerderijen bijdragen aan gemeentelijke duurzaamheidsambities op het vlak van voedsel, dierenwelzijn, energie, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Denk aan huisdiereninformatiepunt, duurzaamheidscentrum of aanleg van voorbeeld klimaattuinen.

Maar er is ook een sterkere koppeling met het gemeentelijk beleid op het sociaal domein te leggen. Denk aan Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) met als doel dat een gezonde generatie opgroeit in een gezonde leefomgeving met een sterk sociaal netwerk. Aanknopingspunten zijn bijvoorbeeld actief bewegen, gezonde voeding, sociale cohesie door laagdrempelige ontmoetingsplekken of tegengaan van vereenzaming.

Kinderboerderij De Heuvel dient vele maatschappelijke doelen en vervult vele maatschappelijke waarden. Deze zijn helaas niet altijd goed zichtbaar, dan wel worden niet (voldoende) benoemd. Andere gemeentelijke afdelingen kunnen dus mede, beleidsmatig en financieel, bijdragen aan de exploitatie van de kinderboerderij.

Inwoners

De inwoners van Culemborg zijn zeer betrokken bij de kinderboerderij. Dit bleek wel uit de enorme respons die de Denktank op haar activiteiten kreeg. Ongeveer 4.000 mensen hebben de petitie ondertekend. Op de Open Middag in november 2024, waar mensen de kans kregen mee te denken over de toekomst van de kinderboerderij, kwamen zo'n 650 inwoners af. Ook werden er 365 vragen lijsten digitaal en 279 schriftelijk ingevuld. 35% van de mensen die de enquête had ingevuld gaf aan betrokken te willen zijn als vrijwilliger bij diverse activiteiten en werkzaamheden van de kinderboerderij. Wervingsacties voor vrijwilligers kunnen dus rekenen op een aardige respons. Ter verlichting van bestuur en beheerders kunnen op een aantal taken en activiteiten, werkgroepen met vrijwilligers samengesteld worden. Te denken valt aan werkgroepen op het vlak van communicatie, fondsenwerving, educatie, evenementen, beheer natuurtuin en/of onderhoudsklussen.

Overigens zijn er nu al ongeveer 50 vrijwilligers betrokken bij de begrazingslocaties. Op de kinderboerderij helpen vrijwilligers mee tijdens evenementen.

Verdienmodellen

De nieuwe organisatie kan gaan werken aan eigen inkomstenbronnen. Uitgangspunt is dat de kinderboerderij gratis toegankelijk blijft voor alle bezoekers.

Verhuur

Er zijn meerdere mogelijkheden om de locatie in de toekomst te verhuren. Een aantal voorbeelden hiervan wordt hieronder beschreven.

1. Op dit moment wordt de locatie alleen aan BSO Beestenbende verhuurd, en dan nog maar voor drie dagdelen per week. Dat is een beperkte bezetting voor deze grote locatie. Mogelijk wil deze BSO extra dagdelen afnemen of zijn er nog andere BSO-organisaties die interesse hebben om de locatie te huren.
2. Het NME-lokaal kan verbouwd worden tot vergaderzaal of leslokaal. Meerdere partners hebben aangegeven daar behoefte aan te hebben. Mogelijk zijn er groene organisaties die een vergaderzaal en/of clubhuis nodig hebben. Of zijn er ZZP'ers die op gezette dagen hun kantoor in het NME-lokaal willen houden.
3. Het concept Buitenschool wordt landelijk steeds vaker ingezet. Een schoolklas komt dan naar de kinderboerderij en krijgt daar buiten (of deels binnen) regulier onderwijs. Zo kunnen strootjes bijvoorbeeld gebruikt worden in de rekenles of dieren en natuurvoorwerpen voor een taalles. De Buitenschool is tevens heel geschikt voor thematisch werken. De leerkracht kan de buiten-lessen zelf vormgeven of een medewerker (zzp'er of vrijwilliger) inhuren van de kinderboerderij.
4. Verder kan er gekeken worden of er sociale organisaties zijn die behoefte hebben aan een inloopgebouw. Bijvoorbeeld de wijkregisseur of het Sociaal Team die hier hun spreekuur houden. Ook zijn er organisaties als Worteltuin, die de locatie als therapieruimte willen gebruiken. Op de maandag, als de locatie voor publiek gesloten is, zou dit perfect uitkomen.

Begrazing en speeltuin onderhoud

Sinds jaar en dag verzorgt de kinderboerderij de begrazing op 11 locaties in de stad, samen met vrijwilligers. Op het moment dat de kinderboerderij met dieren is losgekoppeld van de gemeente ontstaat er een nieuwe situatie. In dit advies gaan we ervan uit dat de gemeente bereid is om de kinderboerderij daarvoor in te blijven huren, op basis van haar huidige kosten, omdat zij baat heeft bij de begrazing: anders dient zij ook kosten te maken voor het inschakelen van aannemers. Dit geldt ook voor de speeltuin, die als onlosmakelijk met de kinderboerderij is verbonden.

(Volwassenen)educatie

De kinderboerderij is bij uitstek geschikte om voorlichting en workshops te geven over de verzorging van dieren, in eerste instantie over konijnen, kippen en cavia's. Dieren die in de landelijke top 3 van afstands- en dumpdieren staan. Met lokale dierenwinkels, dierenartsen en dierenwelzijnsorganisaties zijn afspraken te maken om mensen te verwijzen naar de bijeenkomsten op de kinderboerderij.

Een kans is om de gemeentelijke nme-functie (6 uur/week plus jaarbudget € 10.000) over te nemen. Daarmee ontstaat een basis om andere nme-activiteiten op te pakken en verder uit te

bouwen. Bijvoorbeeld door andere organisaties te ondersteunen die ook de natuureducatieve activiteiten (willen) uitvoeren, zoals stadsboerderij Caetshage.

Daarnaast is er lesmateriaal (gaan naar Lek & Linge die een uitleensysteem voor de scholen gaan invoeren) aanwezig op de kinderboerderij. Een mooie kans om educatie te verzorgen aan het basisonderwijs. Dit kan opgepakt worden met een eigen medewerker, ZZP-ér of middels vrijwilligers. Met 14 basisscholen in Culemborg moet toch voldoende animo te vinden zijn om tegen betaling lessen natuur- en duurzaamheidseducatie af te nemen. Voor bepaalde lessen over duurzaamheid kan de kinderboerderij fondsen en subsidies aanvragen. De school of ouderraad zelf kunnen ook fondsen en subsidies aanvragen om de kosten van de lessen (gedeeltelijk) te dekken.

Duurzaamheidscentrum

Landelijk zijn er meerdere kinderboerderijen die naast een nme-taak ook informatie geven over duurzaamheid. Via een tentoonstelling, met informatieborden, duurzame materialen, animaties en videobeelden, kan op een laagdrempelige manier duurzaamheid zichtbaar gemaakt worden dat de inwoners van Culemborg en regio.

Zo'n duurzaamheidscentrum is bij uitstek de plek om inwoners te betrekken bij een duurzame samenleving. Hier kunnen inwoners ervaren en concreet zien welke maatregelen ze zelf kunnen nemen, hoe je dat aanpakt, wie je daarbij kan helpen en of er nog eventuele subsidies zijn. Zo'n centrum kan ingericht worden voor alle generaties, zodanig dat elke doelgroep op haar eigen manier aangesproken wordt.

Samenwerking met lokale duurzaamheidsorganisaties, zoals Betuwewind, en ondernemers ligt voor de hand.

Publieksactiviteiten en Arrangementen

In het verleden werden jaarlijks zo'n 8 activiteiten georganiseerd met zo'n 1000 bezoekers per keer. Dat zijn nu alleen nog het schaapsscheerdersfeest en de levende kerststal, waar nog steeds veel belangstelling voor is. In de toekomst zouden weer meer activiteiten extra reuring en aandacht voor de kinderboerderij kunnen creëren.

Maak afspraken met zorgcentra in de omgeving over een maandelijks uitstapje voor bejaarden of dementerende ouderen. Zij zitten verlegen om leuke dagactiviteiten. De kinderboerderij heeft voldoende voorzieningen, als een gehandicapten-WC, om deze doelgroepen goed te kunnen ontvangen.

Laat gezinnen met jonge kinderen op bepaalde dagen de dieren verzorgen zodat zij kunnen ontdekken welk huisdier bij hun past. Ook kan de kinderboerderij daarbij materialen laten zien die geschikt zijn voor huisdieren (voldoende ruime huisvesting etc.).

Horeca en Winkeltje

Het aanbieden van kleinschalige horeca zorgt dat de bezoekers langer op de kinderboerderij aanwezig blijven. Tevens kan het zorgen voor een bescheiden inkomstenbron. Gekeken kan worden naar verkoop van gezonde, duurzame en lokale producten als limonades, koffie, (kruiden)thee en versnaperingen als fruitkoekjes en ijsjes. Bemensing kan mogelijk geschieden via de dagbesteding.

Overigens is er weinig horeca aan de oostkant van Culemborg. Mogelijk liggen er kansen om de horeca grootschaliger aan te pakken, middels dagopvang of met een sociaal ondernemer.

Onderzoek of de locatie gebruikt kan worden als uitgiftepunt van lokale voedselnetwerken om streekproducten te verkopen. Samenwerking met stadsboerderij Caetshage en andere lokale organisaties ligt ook hier weer voor de hand.

Donateurs en Bedrijfsvrienden

Uit de eerder vermeldde enquête van de Denktank bleek niet alleen de grote bereidheid om vrijwilliger te worden, ook gaf 25% aan donateur te willen worden, mits ze de bijdrage zelf mogen bepalen. Rond de 40% gaf 'misschien' aan.

Met een goede wervingsactie en een bescheiden contributie, bijvoorbeeld € 10, is het dus mogelijk om een behoorlijk aantal donateurs aan de kinderboerderij te verbinden. Jaarlijks kunnen deze donateurs ook nog eens uitgenodigd worden voor een crowdfundingsactie om te geven voor een specifiek doel (bijvoorbeeld een nieuw konijnenhok). De mensen die twijfelen om donateur te worden kunnen verleid worden voor een donatie via een digitale donatiezuil op de locatie of door een QR-code op de website. Daarnaast zijn er voor (eenmalige) investeringen provinciale en lokale fondsen, zoals het Elisabeth Weeshuis.

Voor particulieren en bedrijven is een dierenadoptieprogramma op te stellen. Jaarlijks geven zij een donatie die bijvoorbeeld de voerkosten dekt van hun favoriete dier.

Vele organisaties werken met bedrijfssponsoring en adoptieprogramma's. Goede voorbeelden zijn te kopiëren. Belangrijk om in de gaten te houden is dat de kernwaarden van het bedrijf passen bij die van de kinderboerderij.

Financiën

Er is een eerste inschatting gemaakt van de meerjarenbegroting van de nieuwe organisatie. Daarbij is goed gekeken naar de bemensing en naar de te maken afspraken met de gemeente.

Bemensing

Medewerkers:

Er zijn twee fulltime beheerders die op de kinderboerderij (1,5 FTE), Plantage (0,4 FTE) en begrazingslocaties (0,1 FTE) werken. Daarnaast is er al 20 jaar een hulp werkzaam voor 20 uur per week die wordt ingehuurd via Werkzaken Avres (personeel met een rugzakje). Sinds 1 januari 2025 is er een opvangkracht voor vakanties en vrije dagen voor 15 uur per maand. Aanvullend vallen op ongeveer 20 dagen per jaar collega's uit de buitendienst in bij afwezigheid van de beheerders. Met deze bezetting is een medewerker, 7 dagen per week, jaarrond aanwezig. En is er altijd een bhv'er en EHBO'er op de locatie.

Er is een direct leidinggevende voor operationele zaken en een algemeen leidinggevende voor financiële en beleidsmatige onderwerpen.

De gemeentelijke buitendienst verzorgt het onderhoud van de speeltuin, bestrating, bomen en hagen, hekwerk, en voor het onderhoud van sloten en beschoeiing. Andere diensten zijn verantwoordelijk voor onderhoud van machines en gereedschap, waaronder auto en veewagen. Afdeling vastgoed staat aan de lat voor het onderhoud van het pand.

Vrijwilligers:

Op de 11 begrazingslocaties zijn 50 vrijwilligers actief. Zij zijn voor de dagelijkse verzorging en toezicht. Bij vragen of eventuele problemen schakelen ze de beheerders in. Wekelijks maken de beheerders een of twee keer een rondje van 1,5 uur langs de locaties om ook zelf een vinger aan de pols te houden.

Studenten:

Jaarlijks werken er meerdere stagiaires van de studierichting dierverzorging mee op de kinderboerderij (max. 2 per periode à 10 weken - fulltime, per schooljaar max. 8 personen).

In 2025 is er een pilot van twee keer 10 weken waarin 10 tot 15 studenten een praktijkdag op de kinderboerderij hebben. Met deze groepsgrootte zijn ze sneller door de werkzaamheden heen. Uitwijken naar de Plantage is een wens.

Dagbesteding:

Voor de toekomst is er de optie om ook cliënten uit de gehandicaptenzorg in te zetten via dagbesteding. Deelnemers werken dan een aantal dagen mee op de kinderboerderij. Dit hoeft niet altijd een vaste groep te zijn, er is wel een vast rooster. Ze werken van 9 tot 15.30 uur, maar effectief is dat ongeveer 2 uur per dag per deelnemer. Omvang aantal deelnemers hangt af van de werkzaamheden. Ingeschat wordt dat er voor 5 à 6 deelnemers werk is. Daarnaast is er een begeleider nodig. De begeleider kan uit de zorg meekomen of een (gediplomeerd) beheerder kan de begeleiding op zich nemen. Hieraan zitten uiteraard verschillende kostenplaatjes verbonden, zie later. Belangrijk is om goede werkafspraken te maken en flexibiliteit te betrachten m.b.t. snelheid van de deelnemers.

Gemeente Culemborg

Uitgangspunten bij verzelfstandiging:

In dit rapport wordt ervan uitgegaan dat het eigendom van gebouwen en terreinen, en daarmee het groot onderhoud en investeringen, bij de gemeente blijft. Goede afspraken dienen er gemaakt te worden over wie wat doet en wanneer. Enerzijds gaat dit over het beheer van objecten, zoals bomen, bestrating en beschoeiing, en anderzijds over de intensiteit van en de periode waarin het beheer plaatsvindt, vast te leggen in een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP).

In de begroting is nu een eerste inschatting gemaakt, waarbij alle grote klussen bij de gemeente blijven liggen. Alleen klein onderhoud en reparaties die van een huurder verwacht mogen worden, zijn in de begroting opgenomen.

Subsidie:

Om zekerheid te geven aan de nieuwe organisatie wordt de verwachting uitgesproken dat voor een periode van minimaal 8 jaren de gemeente de subsidie op hetzelfde niveau houdt als bij aanvang. In deze periode kan de stichting zichzelf ontwikkelen en werken aan eigen inkomstenbronnen. Na deze periode kan opnieuw gekeken worden naar de behoefte aan en hoogte van de subsidie. Voor de eerste drie jaren wordt op de subsidie een aanvulling verstrekt omdat het werven van eigen inkomsten nog opgang gebracht dient te worden.

Mocht de gemeente een maatschappelijk huur in rekening brengen, dan wordt ervan uitgegaan dat deze kosten weer in de subsidie wordt gecompenseerd. Anders krijgt de organisatie de begroting niet rond.

Investeringen:

Alle kosten die gemaakt dienen te gaan worden voor het oprichten van de nieuwe organisatie komen ten laste van de gemeente.

Om de nieuwe organisatie een goede start te geven is een bruidsschat van € 50.000 gewenst. Dit dekt 50% van de jaarlijkse kosten (excl. personeel) en lijkt daarmee een goed uitgangspunt om een stabiele organisatie neer te zetten.

Verstandig is om vooraf achterstallig onderhoud aan gebouwen, bestrating, hekwerken enz. weg te werken. Kijk daarbij ook goed naar de brandveiligheid en diervriendelijkheid van de gebouwen. Om de nieuwe organisatie niet op te zadelen met enorme energiekosten zou het goed zijn om een aantal duurzaamheidsmaatregelen, isolatie, zonnepanelen etc., door te voeren.

Om de nieuwe organisatie kansen te geven om eigen inkomstenbronnen te creëren dient de ruimte met konijnenhok verbouwd te worden tot kantine voor dagopvang. Daarnaast dient de NME-ruimte geschikt gemaakt te worden tot vergaderruimte en leslokaal.

Kijk ook of de bedrijfsauto, nu 13 jaar oud, nog bedrijfszeker is.

Begroting

Concept 2.2	Meerjaren begroting kinderboerderij	Gemeente	Zelfstandige stichting				
	bedragen exclusief btw	Werkelijk	*Scenario 1*	*Scenario 2*			
		2024	2027	2027	2028	2029	2030
Gem. code	BATEN	€	€	€	€	€	€
36000	Verhuur (BSO)	7.977,58	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
	Verhuur (dagbesteding)			20.000			
	Overige verhuur (vergaderingen ed.)		500	500	1.000	1.500	2.500
38990	Verkoop dieren	321,10	750	750	750	750	750
	Uitvoering begrazing		16.400	16.400	16.400	16.400	16.400
	Uitvoering onderhoud speeltuin		5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	Kleine evenementen en activiteiten		500	500	1.500	2.000	2.500
	Educatie		2.500	2.500	3.500	4.000	4.500
	Overige opbrengsten		500	500	500	500	500
	Donateurs en donaties		500	500	1.500	2.500	3.000
	Bedrijfsvrienden en donaties		2.000	2.000	4.000	7.000	9.000
	Omzet horeca		2.500	2.500	3.500	4.000	4.500
43660	Bijdrage van overheden geen subsidieverordening (GLB)	4.499,15	2.700	2.700			
	Subsidie opstart		10.000	10.000	9.000	4.000	
	Subsidie gemeente		58.000	38.000	58.000	58.000	58.000
	Totaal: Opbrengsten	12.797,83	111.850	111.850	114.650	115.650	116.650
	LASTEN						
	PERSONEELSKOSTEN						
38620/-850	Overige personeelskosten	301,11	500	500	500	500	500
	Bedrijfskleding		500	500	500	500	500
	Stagiaires		2.400	2.400	2.400	2.400	2.400
38600	Vrijwilligers	1.500,00	1.500	1.500	2.000	3.000	4.000
	BEDRIJFSKOSTEN						
	Inkopen horeca		1.700	1.700	2.400	2.700	3.000
38040	Inkopen activiteiten en evenementen	2.417,80	2.500	2.500	3.500	3.500	3.500
	Inkopen dieren		250	250	250	250	250
	Inspectie en onderhoud speeltoestellen	5.000,00	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
38105	Dierbenodigdheden		8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
38105	Voerkosten	25.424,39	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
38105	Diergeneeskundige verzorging		7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
38100	Kleine gereedschappen en materiaal	11.574,96	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
38400	Uitbestede werkzaamheden	3.752,11	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
	Autokosten	1.650,00	1.650	1.650	1.650	1.650	1.650
	AFSCHRIJVING						
	Afschrijvingskosten auto	2.500,00	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
	Afschrijvingskosten machines en installaties		nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
	Afschrijvingskosten bedrijfsinventaris	4.450,62	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
	Toevoeging aan voorziening	18.300,00	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
	OVERHEAD						
	ICT deskundigheid en beheer	pm	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
	Communicatie & marketing (incl. Webbeheer)	pm	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
	Financiële administratie	pm	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
	HR- en salarisadministratie	pm	pm	pm	pm	pm	pm
	Accountant	pm	pm	pm	pm	pm	pm
	GEBOUW EN TERREIN						
	Huurkosten locaties		pm	pm	pm	pm	pm
38300	Energiekosten	11.092,32	11.000	11.000	11.000	11.000	11.000
21030/040	Belastingen (deel huurder)	2.388,16	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
38210	Onderhoud gebouwen (huurder)	4.009,59	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
38210	Onderhoud terreinen (huurder)		5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
38210	Onderhoud afrasteringen	5.970,16	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
38220	Onderhoud machines en installaties	4.325,57	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
38440	Schoonmaakkosten en -diensten	7.975,35	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
38280	Stortkosten mest	6.990,68	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
	ALGEMENE KOSTEN						
	Kantoorkosten		2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
38020	Lidmaatschapskosten, contributrie ed.	1.370,18	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
	Algemene kosten		2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
	Kosten bestuur		500	500	500	500	500
38040	Representatiekosten		500	500	500	500	500
38550	Verzekeringen	1.941,00	4.500	4.500	4.500	4.500	4.500
	Bankkosten	219,48	300	300	300	300	300
	Overige kosten		1.550	1.550	2.150	1.850	1.550
	Totaal: kosten	123.153,48	111.850	111.850	114.650	115.650	116.650
	personeelskosten	160.000,00					
	Totaal	283.153,48					
	Resultaat	**-110.355,65**	-	-	-	-	-

Toelichting op de begroting

De begroting is opgezet aan de hand van de cijfers die de gemeente heeft aangeleverd (kolom werkelijk 2024) aangevuld met een schatting voor de inkomsten en uitgaven die de nieuwe organisatie gaat maken. Daarbij zijn twee scenario's beschreven vanwege de mogelijkheden die het inzetten van dagopvang door de gehandicaptenzorg biedt. In het eerste scenario neemt de zorgorganisatie zelf een begeleider mee en is er geen financiële ruimte meer voor een vergoeding aan de kinderboerderij. Terwijl in scenario 2 een beheerder optreedt als begeleider waardoor de zorgorganisatie minder kosten heeft en dan wel een vergoeding, geschat op € 20.000, kan betalen. De laatste drie kolommen laten een bescheiden groeiscenario zien van de eigen inkomsten die de kinderboerderij mogelijkerwijs kan gaan verwerven.

Er zijn wel een aantal aandachtspunten:

- Er is geen rekening gehouden met inflatie, noch bij de inkomsten noch bij uitgaven.
- Nagegaan dient te worden of de kinderboerderij een coördinator/bedrijfsleider aantrekt of dat het bestuur zelf leiding gaat geven.
- Het aantal vrijwilligers, en daarmee de kosten, zal de komende jaren gaan stijgen.
- Er is rekening gehouden met een bescheiden horeca die een marge van 30% weet te realiseren.
- De kosten voor 'evenementen' is uit de post representatie gehaald. Door meer evenementen te gaan organiseren zullen de kosten en inkomsten toenemen.
- De kosten dierenbestand is uitgesplitst in dierbenodigdheden, voerkosten en diergeneeskundige verzorging, om een beter inzicht in de kosten te krijgen.
- De vergoeding voor inzet arbeidsparticipatie via Avres is uit de post 'uitbestede werkzaamheden' gehaald omdat dit personeelskosten zijn.
- In 2024 staat onder de post 'klein gereedschap' de aanschaf van een vee-aanhanger à € 9.592 geboekt. In de jaren daarna zijn de kosten daarom aanzienlijk lager gecalculeerd.
- Er zijn door de gemeente geen overheadkosten op de kinderboerderij geboekt, kosten die bij de nieuwe organisatie wel zichtbaar zijn.
- Daar de uitgaven voor een accountant (geschat tussen de € 10.000 en € 20.000) niet in verhouding staan met de hoogte van de subsidie, wordt aangenomen dat deze kosten niet gemaakt hoeven te worden. Anders dienen deze kosten in de subsidie gecompenseerd te worden.
- De energiekosten (elektriciteit) lijken enorm hoog te zijn. Het vermoeden is dat kosten van andere locaties op de kinderboerderij geboekt worden. Als deze kosten lager uitvallen, dan kan ook het subsidiebedrag naar beneden.
- Er is vooralsnog geen rekening gehouden met een mogelijke maatschappelijke huurvergoeding. Als deze wel wordt geheven, dan dient de subsidie navenant verhoogd te worden.
- Er zijn schattingen gemaakt van de kosten voor onderhoud gebouwen en terreinen.
- Op basis van het resultaat is een inschatting van de benodigde subsidie gemaakt.

De organisatie zal btw-plichtig worden. Voor de gemeente is het verstandig om bij de belastinginspecteur na te gaan of op de subsidie btw geheven dient te worden.

Conclusie

De Denktank heeft in maart 2025 aan de gemeente Culemborg geadviseerd om tot verzelfstandiging van de kinderboerderij De Heuvel over te gaan. Onderhavig advies onderzoekt de haalbaarheid van deze verzelfstandiging. Het betreft een beperkte verkenning van de exploitatiemogelijkheden van de kinderboerderij.

Bijzondere en geliefde locatie

De kinderboerderij De Heuvel is onderdeel van de gemeente en opgericht in 1983. De boerderij is populair onder de bevolking. Jaarlijks komen er ongeveer 100.000 bezoekers. Een grote collectie zeldzame landbouwhuisdierenrassen maakt de kinderboerderij extra bijzonder.

Uitgangspunt bij dit haalbaarheidsonderzoek is dat het beheer van de kinderboerderij, speeltoestellen, natuurtuin en de begrazingsobjecten wordt overgedragen aan een op te richten stichting. De Plantage (incl.volière en hertenkamp), de volière bij de Distelvlinderlaan en de dienstwoning zijn buiten de scope van dit onderzoek gehouden. Het beheer van deze locaties is wel een aandachtspunt.

Het advies is geschreven vanuit de gedachte dat de grond en gebouwen in eigendom van de gemeente blijven. Deze worden tegen een symbolisch bedrag ter beschikking gesteld of er wordt een maatschappelijke huur geheven die gecompenseerd wordt in een te verstrekken subsidie. Het groot onderhoud blijft bij de gemeente en zal via een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) inzichtelijk gemaakt worden.

BSO De Beestenbende en Yuverta gebruiken momenteel de locatie al en willen dit in de toekomst waar mogelijk intensiveren. Prezzent en De Witt Schuur hebben interesse om met een groep cliënten op de kinderboerderij te werken (dagbesteding). Nu al werken er 50 vrijwilligers mee om dieren op de begrazingslocaties te verzorgen. Bij een zelfstandige stichting liggen er nog meer mogelijkheden om inwoners bij het reilen en zeilen van De Heuvel te betrekken.

Maatschappelijke waarden

Het lijkt er overigens nu op dat de gemeente de kinderboerderij niet inzet voor het realiseren van beleidsdoelstellingen op het vlak van duurzaamheid en sociale zaken. Terwijl er landelijk mooie voorbeelden zijn hoe kinderboerderijen bijdragen aan gemeentelijke duurzaamheidsambities op het vlak van voedsel, dierenwelzijn, energie, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Ook een sterke koppeling met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is mogelijk, met als doel dat een gezonde generatie opgroeit in een gezonde leefomgeving met een sterk sociaal netwerk.

Andere gemeentelijke afdelingen kunnen dus mede, beleidsmatig en financieel, bijdragen aan de exploitatie van de kinderboerderij.

Zelfstandige stichting

Verzelfstandiging van de kinderboerderij in een zelfstandige stichting lijkt levensvatbaar. Met de huidige informatie, en inschatting van extra inkomsten en uitgaven, is een sluitende begroting te realiseren en een financieel stabiele organisatie neer te zetten. Mits de gemeente een aanvullende subsidie verstrekt. Uitgangspunt is namelijk dat de kinderboerderij gratis toegankelijk blijft voor alle bezoekers. Er zijn voldoende (potentiële) partners en er zijn kansen om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen. E.e.a. hangt wel af van een grote inzet van vrijwilligers, zoals bestuur, en de nadere afspraken die de gemeente met de nieuwe organisatie maakt.

Inzet gemeente

Op dit moment zijn de gemeentelijke randvoorwaarden voor overdracht en welke betrokkenheid de gemeente in de toekomst nog wil houden onduidelijk. Wel is duidelijk dat het huidige personeel in dienst blijft bij en betaald wordt door de gemeente.

De verstrekte cijfers over 2024 zijn als basis gebruikt voor de meerjarenbegroting van de stichting. Deze cijfers geven geen inzicht in de gemeentelijke overheadkosten op de kinderboerderij. Kosten die bij de nieuwe organisatie wel zichtbaar worden. Denk aan de diensten financiën, ICT, personeelszaken en communicatie.

Er zijn een aantal verdienmodellen waarmee de stichting eigen inkomsten kan gaan verwerven. Zoals verhuur, evenementen, (educatieve)activiteiten en horeca. Daarnaast zijn er reële kansen op inkomsten via donateurs en bedrijfsvrienden. Het werven van deze inkomsten vergt wel de nodige inspanningen van de stichting en zal in de loop van de eerste jaren gaan groeien. Daarnaast huurt de gemeente de stichting in op basis van huidige kosten voor begrazing terreinen en voor onderhoud speeltuin.

Er zijn geen wenselijke verdienmodellen waarmee de nieuwe organisatie alle kosten zelf kan dragen. Er zal een subsidierelatie met de gemeente noodzakelijk zijn. Deze is nu in de begroting voorzien op € 58.000 per jaar. In de eerste drie jaren is een kleine opstartsubsidie nodig die jaarlijks minder wordt.

Indien met zorgorganisaties afspraken gemaakt kunnen worden over het organiseren van dagbesteding op de kinderboerderij, dan kan dat leiden tot een aanzienlijke inkomstenbron, mits de beheerder, na diplomering, ook de begeleiding op zich neemt van de cliënten. Dan nog is de verwachting dat een subsidie, nu ingeschat op € 38.000, jaarlijks noodzakelijk is.

Voorstel is dat de nieuwe organisatie van de gemeente een bruidsschat mee krijgt van € 50.000 om tegenslagen te kunnen opvangen. Dit weerstandsvermogen kan de organisatie zelf verder opbouwen indien ze een positief rendement weet te realiseren.

Verstandig is om vooraf achterstallig onderhoud aan gebouwen, bestrating, hekwerken enz. weg te werken. Kijk daarbij ook goed naar de brandveiligheid en diervriendelijkheid van de gebouwen. Om de nieuwe organisatie niet op te zadelen met enorme energiekosten zou het goed zijn om vooraf een aantal duurzaamheidsmaatregelen door te voeren.

Een eventuele overdracht wordt pas per 1 januari 2027 voorzien.